

Asia: VN/29443/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi lääkärin ilmoitusvelvollisuutta koskevan sääntelyn muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimi kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Lakiesityksessä pyritään suojelemaan työvoiman terveyttä. Toimiala pitää tätä kannatettavana ja lausuu seuraavasti:

Ilmoitusmenettelyn muuttaminen digitaalseksi ja sen kytkeminen valtakunnallisiin tietojärjestelmiin on kannatettavaa. Menettely säästää työaikaa verrattuna suojatun sähköpostin käyttämiseen tai postittamiseen ja lomakkeiden erilliseen tallentamiseen. Lisäksi digitaalinen ilmoitusmenettely voi vähentää viiveitä ja tuottaa tätä kautta hyötyä potilaalle. Sähköisen ilmoitusmahdollisuuden suhteen on haasteeksi tunnistettava siirtymäaika muutokseen. Siirtymäajan tulisi olla riittävän pitkä teknisen toteutuksen valmistelemiseksi. Järjestelmän käyttöönottovaiheessa on tärkeää varmistaa, että ilmoituksen kulku ilmoittajan, potilastietojärjestelmän, kysely- ja välityspalvelimen sekä ilmoituksen vastaanottajan välillä varmuudella onnistuu. Muutos edellyttää myös digitalisaatioon valmisteluun suunnattua henkilöstöresurssia ja voi näin voi aiheuttaa kustannuksia.

Esityksen mukaan lääkärin tulee kertoa potilaalle myös mahdollisuudesta vastustaa käsittelyä. Tämä edellyttää ohjeistusta ja koulutusta. Kansalaisille olisi välttämätöntä kuvata ja prosessi kokonaisuudessaan kansallisella tasolla sekä digitaalisena, kirjallisena että äänitemateriaalina. Lisäksi potilaille, joita asia koskee, tulisi tuottaa yhtenäinen kansallinen kirjallinen ja sähköinen materiaali. Tästä tulisi käydä ilmi hoitavan lääkärin ja muiden viranomaisten velvollisuudet sekä potilaan oikeudet.

Nykyisin potilas ei välttämättä ole aina tietoinen siitä, että hänen sairaudestaan on tehty valvontalain 46 a §:ssä tarkoitettu ilmoitus tai siitä, mitä tietoja on ilmoitettu. Kansalaisen käyttöliittymän avulla potilaalle voidaan näyttää lääkärin hänestä ilmoittamat tiedot, mikä on kannatettavaa ja vahvistaa potilaan tiedonsaantioikeutta. Informointivelvollisuus lisää kuitenkin jonkin verran lääkärin työtä erityisesti, jos ilmoituksia ryhdytään tekemään muista kuin

ammattitaudeista aiempaa enemmän. Kun työ lisääntyy lisääntyvät myös kustannukset ja tämä tulisi ottaa huomioon, jos lainmuutos tulee voimaan esitetystä laajuudesta. Toteutuessaan ilmoitusten määrän lisääntyminen tarkoittaa terveysasemien lääkärin työmäärän kasvua ja mahdollista henkilöstöresurssin tarpeen lisääntymistä kasvavan lausuntomäärän takia. Myös koulutus uudesta lainsäädännöstä vaatii resursseja. On muistettava, että työolosuhteiden turvallisuus ja terveellisyys on paremmin selvitettävissä työterveyshuollon kautta, jossa myös asiaan koulutetut ammattilaiset työskentelevät. Terveysasemalla tieto työolosuhteista perustuu lähtökohtaisesti potilaan itsensä kertomaan ja mahdollisiin potilasasiakirjoihin sisällytettyihin tietoihin. On muistettava, että ammattitauteihin liittyvä syvälinen osaaminen ei pääsääntöisesti ole perusterveydenhuollossa työskentelevän yleislääkärin vahvinta osaamisaluetta.

Ylitolva Katja

Helsingin kaupunki - Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala